

TEORINĖS UŽDUOTYS

XXV Respublikinė Geografijos Olimpiada

Tema: RYTŲ AZIJA

Dalyvio Nr. _____

Marijampolė
2013 m. gegužės 9–11 d.

1 užduotis Kinijos garsios vietovės**15 taškų**

Remdamiesi kartochema ir aprašymais, atlikite šias užduotis.

Surinkti
taškai

- 5 tšk. 1. Rinkdamiesi iš atsakymų variantų, prie kiekvieno aprašymo lentelėje įrašykite vietovės pavadinimą.

Čengdu / Gvangdžou / Harbinas / Kukunoras / Kunmingas / Landžou / Lhasa / Nandzingas / Siamenas / Sianas / Sudžou / Šenjansas / Tangšanas / Tiandzinas / Turpanas.

Pastaba: atkreipkite dėmesį, kad atsakymų variantų yra daugiau (15), negu aprašymų (10).

- 10 tšk. 2. Prie kiekvieno aprašymo parašykite skaičių (1–10), kuriuo vietovė pažymėta kartoschemoje.

Skaičius žemėlapyje	Pavadinimas	Vietovės aprašymas
2	Tangšanas	Miestas, kuriame 1976 m. įvyko didžiausias (aukų skaičiumi) per pastarąjį šimtmetį žemės drebėjimas pasaulyje
8	Kukunoras	Didžiausias Kinijos ežeras
4	Siamenas	Klestintis miestas, 1980 m. kartu su kitais keliais miestais paskelbtas „laisvąja ekonomine zona“. 2011 m. jis buvo pripažintas romantiškiausiu pramogų miestu Kinijoje
9	Lhasa	Miestas, kuriame yra garsieji Potalos rūmai – buvusi Dalai Lamos rezidencija
5	Kunmingas	Junano provincijos sostinė, svarbus turistinis centras
7	Sianas	Vienas svarbiausių Kinijos istorinių miestų, Tanų imperijos sostinė. Būtent šiame mieste buvo „šilko kelio“ pradžia.
1	Šenjansas	Didžiausias Mandžiūrijos istorinės srities miestas
6	Čengdu	Kinijos didmiestis, stipriai nukentėjęs per galingą 2008 m. „Sičvano žemės drebėjimą“.
10	Turpanas	Miestas, išsidėstęs prie žemiausios Rytų Azijoje įdubos (-154 m.v.j.l.) regione
3	Sudžou	Istorinis Kinijos „miestas-sodas“, vienas iš populiariausių šalies turistinių centrų. Garsėja sodais, pagodomis ir kanalais

2 užduotis

Rytų Azijos klimatas

14 taškų

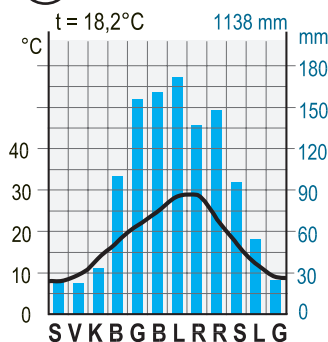
Surinkti taškai

Atlikite užduotis ir atsakykite į klausimus.

8 tšk.

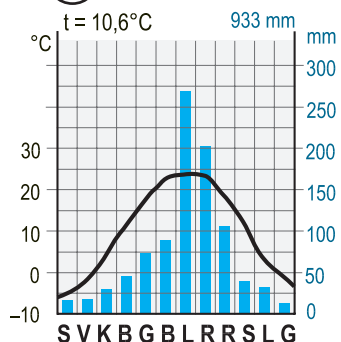
1. Į stačiakampius po kiekviena klimatodiagrama įrašykite atitinkamo miesto pavadinimą.

(A)

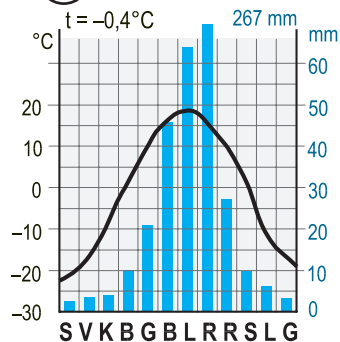
Čongčingas

(B)

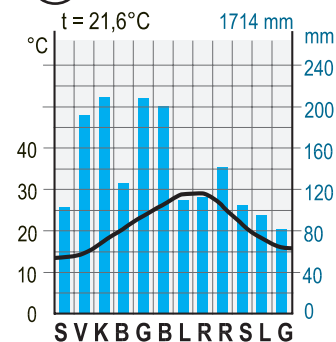
Phenjanas

(C)

Ulan Batoras

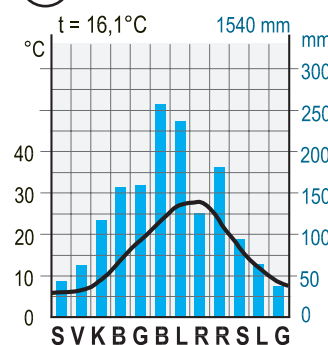
(D)

Taibėjus

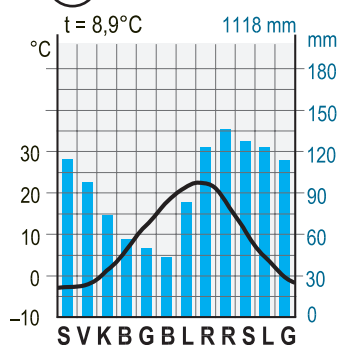

(E)

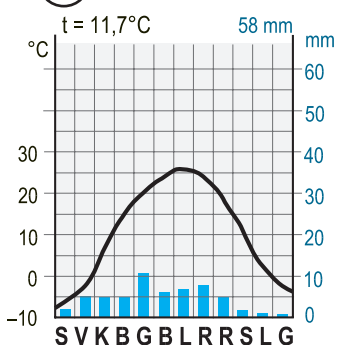
Hirošima

(F)

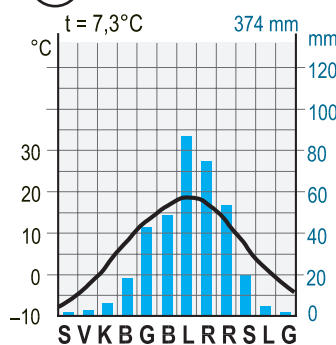
Saporas

(G)

Kašgaras

(H)

Siningas

Surinkti
taškai

1 tšk.	2. Įvardykite vieną miestą, kuriam būdingas vidutinių platumų musoninis klimatas.
<u>Phenjanas</u>
2 tšk.	3. Kuriame mieste metų temperatūros amplitudė yra didžiausia? <u>Ulan Batoras</u>
Apskaičiuokite ją <u>40° (leidžiama paklaida ±1°)</u>
1 tšk.	4. Kodėl miesto, kurį atitinka H klimatograma, klimatas yra pakankamai vėsus?
<u>Todėl, kad jis yra kalnuose / dideliame aukštyje / Tibete</u>
1 tšk.	5. Kurioje geografinėje zonoje išsidėstęs Ulan Batoras? <u>Stepių</u>
1 tšk.	6. Kuris iš kartoschemoje pažymėtų miestų gyventojų skaičiumi yra didžiausias?
<u>Čongčingas</u>

3 uždutis**Šalių įsiskolinimo problemos****8 taškai**Surinkti
taškai

Čia pateikta 10 priežasčių, dėl kurių nemažai valstybių įbrenda į skolas ir ilgainiui gali susidurti su rimtomis finansų krizėmis, socialinėmis ir ekonominėmis problemomis.

8 tšk. Kiekvienam iš penkių pateiktų klausimų parinkite jo problematiką atitinkančią įsiskolinimo priežasčių kombinaciją. Į lentelę įrašykite tik priežastis atitinkančius skaičius.

1. Staigus kapitalo pasitraukimas iš šalies
2. Energijos išteklių kainų pakilimas
3. Prabangos poreikių importas valstybinių įstaigų reikmėms
4. Per didelės palūkanos grąžinant paskolas
5. Žaliavų kainų sumažėjimas
6. Milžiniškų ir brangių projektų finansavimas
7. Ginklų ir karo amunicijos importas
8. Nepakankamas turtingų žmonių apmokestinimas
9. Nepamatuota pramonės plėtra
10. Socialinės sistemos neatitikimas surenkamam biudžetui

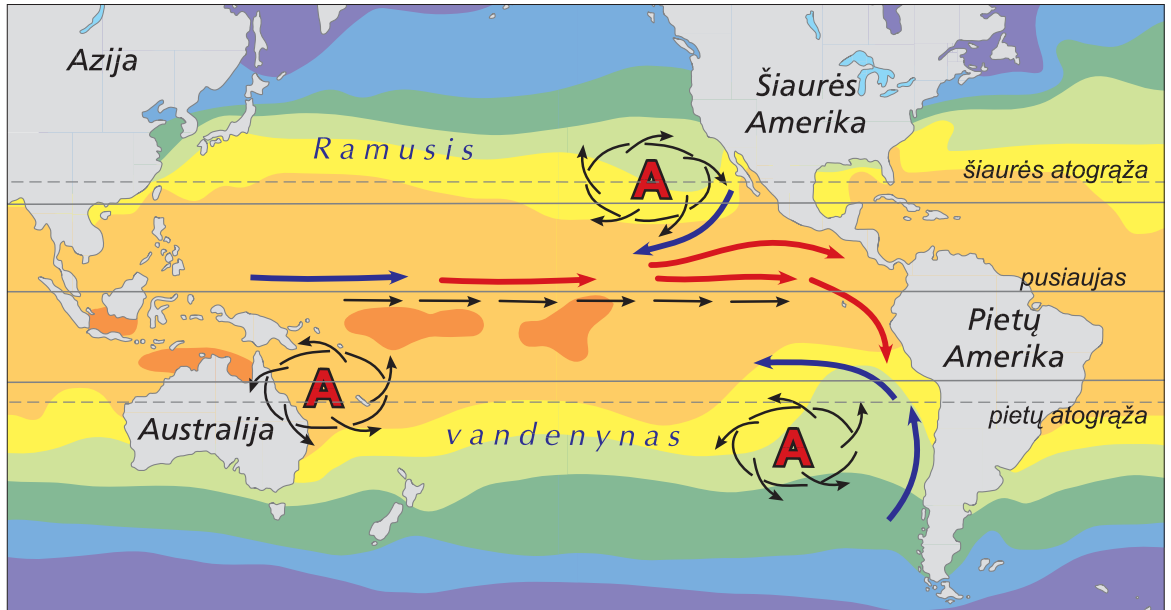
1. Kurios įsiskolinimo priežastys nepriklauso nuo vyriausybės sprendimų (dvi priežastys)?	2, 5
2. Kurios įsiskolinimo priežastys susijusios su prasta mokesčių sistema (trys priežastys)?	1, 8, 10
3. Kurios priežastys susijusios su intensyvia vartojimo prekių gamyba, technologiniais pokyčiais ir sparčia mokslo pažanga (dvi priežastys)?	5, 9
4. Kurios priežastys susijusios su neapgalvota valstybės vystymo politika (šešios priežastys)?	3, 5, 6, 7, 9, 10
5. Kurios įsiskolinimo priežastys būdingos ypač besivystančioms šalims (keturios priežastys)?	1, 4, 5, 7

4 užduotis

Gamtos anomalija

9 taškai

Kartoschemoje pavaizduotas reikšmingas anomalinis gamtos reiškinys, kuris kartojasi kartą per 3–6 metus. Panagrinėkite šią kartoschemą ir atsakykite į klausimus.

Surinkti
taškai

- 1 tšk. 1. Kaip vadinasi kartoschemoje pavaizduotas gamtos reiškinys? El Ninjo
- 6 tšk. 2. Kokie procesai atmosferoje ir vandenyne paprastai vyksta ne taip, kaip parodyta kartoschemoje (nurodykite tris procesus ir trumpai paaiškinkite jų priežastis)?

Nr.	Procesas	Priežastis
1.	Pasatų srovės (Šiaurės ir pietų) pakeičia savo kryptį į priešingą pusę	Tuo metu pasatai Ramiajame vandenyne susilpnėja ir net pakeičia kryptį
2.	Šaltoji Perų srovė nesiekia pusiaujo	Perų srovė susilpnėja dėl anomalinės šiltos pusiaujo srovės, kuri pasiekia Pietų Amerikos krantus
3.	Australijos rytuose susidaro aukšto slėgio sritis	Rytinius Australijos krantus nebesiekia šiltoji srovė (pietų pasatų srovės atšaka)

- 2 tšk. 3. Kokių padarinių sukelia šis reiškinys:
- a) Australijai ir Indonezijai sausros rytinėje Australijoje ir Indonezijoje
- b) Pietų Amerikai lietūs Perų pakrantės Atakamos dykumoje

5 užduotis**Migracijų nauda ir trūkumai****13 taškų**

Oficialios statistikos duomenimis, 2013 sausio 1 d. Jungtinėje Karalystėje gyveno 63 mln. 396 tūkst. gyventojų. Ši šalis nuo seno labai patraukli imigrantams. Nemažai jų yra iš buvusių Anglijos kolonijų: Indijos, Pakistano.

Surinkti
taškai

1. Apskaičiuok, kiek apytiksliai imigrantų iš Indijos ir iš Pakistano gyvena Jungtinėje Karalystėje.
 - 1 tšk. **Indai** – 1,8 % JK gyventojų: 1 141 128
 - 1 tšk. **Pakistaniečiai** – 1,3 % JK gyventojų: 824 148
2. Pažymėk kontūriniame žemėlapyje dvi (be įvardytų) buvusias Anglijos kolonijas. Įrašyk į šalies kontūrą jų pavadinimus, o jeigu netelpa – rašyk greta ir nurodyk rodykle.

- 4 tšk. 3. Į lentelę įrašyk po du teiginius, pagrindžiančius emigracijos teigiamas puses ir neigiamas padarinius Indijai ir Pakistanui.

Emigracijos iš Indijos ir Pakistano teigiamos pusės šioms šalims	Emigracijos iš Indijos ir Pakistano neigiami padariniai šioms šalims
<p>Šiose šalyse, dėl intensyvios emigracijos mažėja nedarbas.</p> <p>Emigracija mažina gyventojų augimo tempus nes šioje šalyje didelis gimstamumas ir gyventojų perteklius.</p> <p>Nemažą dalį JK uždirbtų pinigų emigrantai siunčia artimiesiems į gimtąją šalį.</p> <p>Dalis JK praturtėjusių emigrantų grįžta į gimtąją šalį įgiję naujų darbo įgūdžių</p>	<p>Šeimų išsiskyrimas. Daugiausia emigruoja vyrai, tad sutrinka normalus šeimos gyvenimas, vaikai auginami be tėvo.</p> <p>Neigiami demografiniai padariniai dėl didelio skaičiaus emigruojančio jaunimo. Tai neigiamai atsiliepia ekonomikai.</p> <p>„Protų nutekėjimas“. Ieškodami geriau atlyginamo darbo, iš šalių nemažai išvažiuoja išsimokslinusių ir kvalifikuotų specialistų (gydytojų, programuotojų), mokslininkų, gabiausių studentų.</p>

**Surinkti
taškai**

- 4 tšk. 4. Į lentelę įrašyk po du teiginius, pagrindžiančius imigracijos teigiamas puses ir neigiamus padarinius Jungtinei Karalystei.

Imigracijos į Jungtinę Karalystę nauda šiai valstybei	Imigracijos į Jungtinę Karalystę neigiami padariniai šiai valstybei
<p>JK, kurioje jaučiamas darbo jėgos trūkumas, imigrantai padeda spręsti šią problemą.</p> <p>Atvykėliai neretai dirba sunkų nekvalifikuotą darbą, kurio vietos gyventojai nenori imtis.</p> <p>Imigrantai sutinka dirbti už mažesnę atlygį.</p> <p>Dalis atvykėlių yra aukštos kvalifikacijos specialistai, tad „protų nutekėjimas“ naudingas JK.</p> <p>Kultūrų maišymasis daro visuomenę įvairesnę</p>	<p>Atvykėlių iš Azijos šalių papročiai vietos gyventojams kartais būna svetimi ir nepriimtini. Dėl to tarp vietos gyventojų ir atvykėlių kyla įtampa.</p> <p>Nekvalifikuoti imigrantai paprastai apsistoja skurdžiuose namuose ir kvartaluose, vargsta. Jų gyvenamuose miestų rajonuose gerokai padidėja nusikalstamumas</p> <p>Darbdaviai dažnai noriai priima imigrantus į darbą, nes šie sutinka dirbti už mažesnę atlyginimą. Tai didina vietos gyventojų nedarbą šalyje ir kelia nepasitenkinimą atvykėliais</p> <p>Gerokai didesnis gimstamumas imigrantų šeimose ilgainiui padidina jų dalį tarp visų valstybės gyventojų.</p>

- 1 tšk. 5. Rodykle kontūriniame žemėlapyje pažymėk dar vieną svarbią šiuolaikinės migracijos kryptį iš Indijos bei Pakistano (Azijos žemyno ribose).